

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Ἡ Μονὴ τοῦ Γηροκομείου τῶν Πατρῶν εἶναι ἀπὸ τὰς παλαιότερας ἀρχαϊκὰς μονὰς καὶ ἡ συμβολὴ τῆς τόσον εἰς τὴν κοινωνικὴν πρόοδον τῆς περιοχῆς ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ὑπῆρξεν ἀξιόλογος.

Ὁ ἀκάματος πατρινὸς ἱστοριοδίφης Κώστας Τριανταφύλλου, ἐκτὸς τῶν ὄσων ἀναφέρει σχετικῶς πρὸς τὴν μονὴν εἰς τὸ Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῶν Πατρῶν¹, ἔχει γράψει καὶ εἰδικὴν μονογραφίαν² ἐκθέτων τὰς παντοειδεῖς περιπετείας τῆς ἀπὸ τῆς συγκροτήσεώς τῆς (ὀλίγον πρὸ τῆς Φραγκοκρατίας ἔσως) μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἀπὸ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν λαμβάνομεν τὴν πληροφορίαν περὶ ὑπάρξεως ἀξιολόγου βιβλιοθήκης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἡ συγκρότησις αὐτῆς ὀφείλεται κατὰ κύριον λόγον εἰς τὸν πατρινὸν ἀγωνιστὴν Γ. Μοθωναῖον, ὅτε οὗτος τὸ 1813 ἐδώρησεν εἰς τὴν μονὴν περισσοτέρους τῶν 134 τόμων βιβλίων, χειρογράφων καὶ ἐντύπων. Ἐπτὰ ἔτη μετὰ ταῦτα ὁ δραστήριος ἡγούμενος τῆς μονῆς ἀρχιμανδρίτης Δανιὴλ Ροῦσσοσ, ἀγωνιστῆς καὶ φιλομαθῆς, συνέταξε τὸν κατάλογον τῶν βιβλίων τῆς δωρεᾶς ἕνευ πολλῶν λεπτομερειῶν³ καὶ ἐπηύξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν βιβλίων διὰ τῆς προσθήκης πολλῶν ἰδικῶν του. Ἀλλὰ αἱ κατὰ τὸ 1821 καὶ 1822 συνεχεῖς μάχαι πέριξ τῆς μονῆς συνετέλεσαν εἰς τὴν ὀλοσχερῆ καταστροφὴν τῆς βιβλιοθήκης καὶ τοιουτοτρόπως ἀπωλέσθησαν ὅσα χειρόγραφα ἢ ἄλλα ἔγγραφα δὲν κατέρρωσε νὰ περισώσῃ μετ' αὐτοθυσίας ὁ ἡγούμενος Δανιὴλ.

Σήμερον εἰς τὴν μονὴν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κ. Τριανταφύλλου, ὑπάρχουν ἕν σιγίλλιον τοῦ Γρηγορίου Ε' καὶ πολλὰ ἄλλα λυτὰ ἔγγραφα τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος, τινὰ τῶν ὁποίων καὶ δημοσιεύει. Περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ἐγγράφων τούτων δὲν ὑπάρχει. Διὰ τῆς ἀνὰ χεῖρας ἐργασίας δίδω τὸν κατάλογον τῶν δέκα χειρογράφων τῆς μονῆς καὶ εἴκοσι ἑνὸς παλαιῶν ἐντύπων βιβλίων σωζομένων εἰς τὴν βιβλιοθήκην αὐτῆς. Ἐπιθυμία μου ἦτο νὰ συντάξω

1. Κώστα Ν. Τριανταφύλλου, Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῶν Πατρῶν. [Ἡ ἱστορία τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν ἀπὸ ἀρχαιότητος ἕως σήμερον κατὰ ἀλφαβητικὴν εἰδολογικὴν σειρὰν], Πάτραι 1959, σ. 115-120.

2. Κώστα Ν. Τριανταφύλλου, Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς μονῆς Γηροκομείου τῶν Πατρῶν, Πάτραι 1954.

3. Αὐτόθ., σ. 40-42.

καὶ τὸν κατάλογον τῶν ἐγγράφων, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἔχω κατορθώσει νὰ τὰ ἴδω. Ὡς ἐκ τοῦτου ἐπιφυλάσσομαι νὰ συντάξω εἰς τὸ μέλλον τὸν κατάλογον τῶν ἐγγράφων, τὰ ὅποια περιέχουν ἐνδιαφερούσας εἰδήσεις περὶ τῆς μονῆς καὶ γενικῶς περὶ τοῦ ἀχαϊκοῦ χώρου.

1. Χάρτ. 21,5×16 φφ. 327 στ. 21 17. αἱ.

Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, Λόγοι ἀσκητικοί.

φ. 1-4 Πρόλογος καὶ δῆλωσις τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, τοῦ συγγραφέως τῆς παρούσης βίβλου, ἐν ᾧ καὶ μικρὸς ἔπαινος ὡς ἀπὸ ἰδιωτικῶν χειλέων προσφερόμενος αὐτῷ. Μετεφράσθη δὲ ἐν συντομίᾳ ἀπὸ τὸ πρωτότυπον τὸ ἑλληνικὸν εἰς ἀπλόν. Ἀρχ. Τί ἄλλον πρόπον καὶ ἀρμόδιον εἶναι — Τέλ. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα εἰς τοσοῦτον, αἱ δὲ ἐπιγραφαὶ τῶν λόγων τῆς βίβλου ταύτης ἔχουσιν οὕτως ἐν πίνακι παρατιθέμεναι.

φ. 4-9 «Πίναξ ἀκριβῆς τῆς παρούσης πυξίδος».

φ. 9-237 Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, τοῦ ἀσκητοῦ καὶ ἀναχωρητοῦ, ἐπισκόπου γενομένου τῆς φιλοχρίστου πόλεως Νινευτῆ λόγοι ἀσκητικοί· γραφέντες μὲν παρ' αὐτοῦ ἰδίᾳ γλώσσει, ἐρμηνευθέντες δὲ ὑπὸ τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ἀββᾶ Πατρικίου καὶ ἀββᾶ Ἀβραμίου τῶν φιλοσόφων καὶ ἡσυχαστῶν τῶν ἐν τῇ Λαύρα ἡσυχασάντων τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Σάββα.

Περιέχονται ἅπαντες οἱ λόγοι οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἀσκητικῶν τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ὑπὸ Νικηφόρου Θεοτόκη¹, κατὰ διάφορον ὁμῶς σειρᾶν.

Τὸ χφ ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸν κατάλογον τῆς δωρεᾶς τοῦ Γ. Μοθωναίου ὑπὸ τὴν ἐνδειξιν (I: τοῦ Ἀββᾶ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου τὰ ἅπαντα). Ὁ γραφεὺς τοῦ κώδικος εἶναι ἄγνωστος. Χάρτης στιλπνός, γραφὴ ἐπιμελής, μελάνη μαύρη καὶ τίτλος ἐρυθρός. Καλλιτεχνικὰ ἐρυθρὰ ἀρχικά, εἰς φφ. 1,4, καὶ 9 ἐπίτιτλα κοσμήματα. Φέρει ἰδίαν ἀρίθμησην εἰς φύλλα, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ 9ου φύλλου καὶ ἡ ὅποια εἶναι ἐσφαλμένη, διότι τὰ φφ. 89 καὶ 90 φέρουν τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν. Γενικῶς τὸ χφ διατηρεῖται εἰς καλὴν κατάστασιν. Στάχωσις ξυλίνη μετὰ δερματίνου ἐπικαλύμματος φέροντος κατὰ τὸ ὀπισθεν μέρος καλλιτεχνικὸν προστετυπωμένον κόσμημα, παριστάνον ἐντὸς ρομβοειδοῦς πλαισίου ἀνθεμίαν ἀετὸν μετὰ θηράματος, ἰπτάμενον ὑπεράνω πόλεως.

1. Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ ἐπισκόπου Νινευτῆ τοῦ Σύρου τὰ εὐρεθέντα Ἀσκητικά, ἀξιώσει μὲν τοῦ μακαριωτάτου, θειοτάτου καὶ σοφωτάτου πατριάρχου τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίου κυρίου Ἐφραίμ, ἐπιμελείᾳ δὲ Νικηφόρου Ἱερομονάχου τοῦ Θεοτόκου ἤδη πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξονίας, ἐν τῇ Τυπογραφείᾳ Βρεϊτικῶφ, ἔτει 1750.

2. Χάρτ. 18,5×14 φφ. 322 18. αἰ. (1774) κολοβ.

Κείμενα μετὰ διαστίχου ἐρμηνείας.

1. (φ. 1-5^v) Γνώμαι μονόστιχοι (μετὰ διαστίχου ἐρμηνείας).
2. (φ. 6-113) Κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Προδρομοῦ τετράστιχα ἱαμβικά καὶ ἥρωελεγεία εἰς τὰ κεφαλαιωδῶς ῥηθέντα ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ, ὡς ἐξηγήσθη. φ. 6-28 Γένεσις, φ. 28-42^v Ἔξοδος, φ. 43-44^v Λευϊτικόν, φ. 44^v-50^v Ἀριθμοί, φ. 51-52^v Δευτερονόμιον, φ. 53-57^v Ἰησοῦς, φ. 58-71 Κριταί, φ. 71^v-87 Βασιλειῶν α', φ. 87-98 Βασιλειῶν β', φ. 98-108 Βασιλειῶν γ', φ. 108^v-113 Βασιλειῶν δ'.
3. (φ. 114-137^v) Ἐξηγήσεις τοῦ κανόνος τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.
4. (φ. 138-163) Ἐξηγήσεις τοῦ κανόνος τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως.
5. (φ. 164-190^v) Ἐξηγήσεις τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων Θεοφανείων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ποίημα κυρίου Κοσμᾶ.
6. (φ. 191-199) Αἱ ἐξηγήσεις τοῦ κανόνος τῶν Βατίων.
7. (φ. 199-201^v) Αἱ ἐξηγήσεις τοῦ κανόνος τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Δευτέρας.
8. (φ. 201-202^v) Ἀρχὴ τῶν ἐξηγήσεων τοῦ διωδίου κανόνος τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Τρίτης.
9. (φ. 203-205^v) Αἱ ἐξηγήσεις τοῦ τριωδίου κανόνος τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Τετάρτης.
10. (φ. 205^v-212) Ὁ κανὼν τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Πέμπτης· ποίημα κυροῦ Κοσμᾶ.
11. (φ. 212-216) Ὁ κανὼν τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Παρασκευῆς.
12. (φ. 216-221^v) Ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Σαββάτου. Ἀπὸ τῆς α' ὠδῆς ἕως ἕκτης ποίημα Μάρκου μοναχοῦ ἐπισκόπου Ὑδροῦντος, ἀπὸ ἑβδόμης ὠδῆς ἕως θ' ποίημα κυροῦ Κοσμᾶ, οἱ δὲ εἰρμοὶ Κασίας μοναχῆς.
13. (φ. 222-234) Ἐξήγησις τοῦ κανόνος τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. Κανὼν ὃς ἐστὶ ποίημα Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.
14. (φ. 234^v-259) Ὁ κανὼν τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς· ποίημα κυρίου Κοσμᾶ μοναχοῦ.
15. (φ. 262-271) Αἱ ἐξηγήσεις τοῦ κανόνος τῆς Ὑπαπαντῆς.
16. (φ. 271-281) Αἱ ἐξηγήσεις τοῦ κανόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.
17. (φ. 282-298^v) Ὡδε εἰσὶν αἱ ἐξηγήσεις τῶν ἀντιφώνων τῆς Ὀκτωῆχου τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.
18. (φ. 299-322^v) Θεμιστίου φιλοσόφου τοῦ ἐπικληθέντος Εὐφραδοῦς, Περὶ φιλίας (μετὰ διαστίχου ἐξηγήσεως). Ἀρχ. Τί δὴ ποτε, ὦ μακάριοι, ἄν

μή τις ὑμῖν διηγῆται περὶ τῶν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν. — Τέλ. ὀφθαλμῶν κυπαρίττου καὶ δάφνης καὶ φυτῶν εὐκάρπων.

Τὸ χφ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ προαναφερθέντος ἡγουμένου τῆς Μονῆς ἀρχιμανδρίτου Δανιήλ, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐν φ. 228 σημείωσιν: Ὡδε ἔλαβον πέρας ὅλοι αἱ ἐξηγήσεις τῶν ὅλων ἀντιφώνων τῆς Ὀκτώηχου διὰ χειρὸς ἐμοῦ Δανιήλ ἱερομονάχου. 1774 Αὐγουστος. Τὰ φφ. 1-5 καὶ 299-322 δι' ἐτέρας χειρὸς. Γραφὴ ἐλαφρῶς πλαγία, πολλαχοῦ ἄτεχνος· 17-25 στίχοι κατὰ σελίδα. Λευκὰ φφ. 13^v, 113^v, 149^v, 163^v, 259^v-261^v, καὶ 281. Εἰς τὰ φφ. 6, 114, 222, καὶ 299 ἄτεχνα ἐπίτιτλα κοσμημάτων. Ὅπου ἡ γραφὴ εἰς τὸ κείμενον τῶν ἐξηγήσεων εἶναι ἄτεχνος ἀπαντῶσι διορθώσεις, γενόμεναι παρὰ τοῦ ἰδίου τοῦ γραφέως. Κατάστασις καλὴ. Στάχσις νεωτάτη δερματίνη.

3. Χάρτ. 16 × 11 φφ. 174 17.-18. αἱ.

Μουσικόν. (Ὀκτώηχος καὶ Ἀνθολογία).

φ. 2-8 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης. Ἀρχ. Ἀρχή, μέση, τέλος καὶ σύστημα.

φ. 9-127 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τῶν ἀναστασίμων καὶ τῶν κεκραγαρίων ὕμνων, ποιηθέντων δὲ παρὰ τοῦ μουσικωτάτου κύρ Χρυσάφου τοῦ νέου.

φ. 127-128 Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἐορτάς, ἦχος πλ. α'. φ. 127 Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, φ. 127^v Δύναμις. Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε.

φ. 128-129 Τοῦ Σταυροῦ, ἦχος β'. φ. 128 Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, φ. 128 Δύναμις. Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, φ. 128^v Ἀλληλούϊα. Κύρ Θεοδούλου, ἦχος βαρύς.

φ. 129-131 Ἡ θεία καὶ ἱερὰ Λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, ἦχος β'. φ. 129 Ἅγιος, ἅγιος, φ. 130 Ἀμήν, φ. 130 Σὲ ὑμνοῦμεν, φ. 130^v Τὴν γὰρ σὴν μήτραν ... τοῦ Κορώνου, ἦχος α'.

φ. 131^v-133^v Ἡ θεία Λειτουργία τῶν προηγιασμένων, ἦχος πλ. β'. φ. 131^v Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου, φ. 131^v Νῦν αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν ... Ἰωάσαφ, ἦχος πλ. β', φ. 132^v Γεύσασθε καὶ ἴδετε ... τοῦ Κλαδᾶ, ἦχος α'.

φ. 133^v-136 Τὸ παρὸν ψάλλεται τῷ Σαββάτῳ τοῦ Ἀκαθίστου εἰς ἦχον πλ. δ'. φ. 133^v Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν, φ. 134 Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς, φ. 134^v Τῇ ὑπερμάχῳ ... (δίχορον).

φ. 136-137 Τῇ ἀγία καὶ μεγάλη Δευτέρᾳ εἰς τὸν ὄρθρον, ἦχος πλ. δ'. φ. 136 Ἀλληλούϊα, φ. 136^v Ἰδοὺ ὁ νυμφίος.

φ. 137-138^v Τῇ ἀγία καὶ μεγάλη Πέμπτῃ, ἦχος πλ. δ'. φ. 137 Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί.

φ. 138-153^v Ἀρχὴ καὶ τῶν κοινωνικῶν ἔλης τῆς ἐβδομάδος. φ. 138 Τῇ Δευτέρᾳ τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, ἦχος πλ. δ'. Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους, φ. 139 Τῇ ἐορτῇ τοῦ Προδρόμου καὶ ἐτέρων ἀγίων, κύρ Ἐμμανουήλ, ἦχος γ'. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον, φ. 140 Τῇ ἐορτῇ τῆς Θεοτόκου, κύρ Χρυσά-

φου, ἤχος δ', Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, φ. 141^v Τῆ ἑορτῇ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἤχος πλ. δ'. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν, φ. 142^v Τῆ Παρασκευῆ, Σωτηρίαν εἰργάσω, φ. 143 Τῷ Σαββάτῳ τῶν ψυχῶν, ἤχος πλ. δ'. Μακάριοι οὗς ἐξελέξω, φ. 144 κύρ Πέτρου Μπερεκέτη, ἤχος β', Δοῦλοι Κυρίου, Ἀλληλούϊα.

φ. 153-171 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ καὶ τῶν ἑνδεκα ἑωθινῶν.

φ. 171-173 Τὸ παρὸν ψάλλεται τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Σαββάτῳ εἰς τὸν ἑσπερινόν, ἤχος πλ. α'. Τὸν ἥλιον κρύψαντα.

Κτήτωρ τοῦ χφ ἦτο ὁ ἀρχιμ. Δανιήλ. ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐν φ. 2 σημειώσεως: Ἐκ τῶν τοῦ Δανιήλ ἀρχιμανδρίτου Πελοποννησίου. Γραφὴ λίαν ἐπιμελής. Ἐρυθρόγραφοι τίτλοι καὶ ἀρχικά. Τὰ φφ. 1, 124-126^v καὶ 173^v-174^v λευκά. Ἐν φ. 8 ὑπάρχει τὸ σχῆμα τῆς ὀκτωήχου. Τετράδια ἡριθμημένα ὑπὸ τοῦ γραφέως. Κατάστασις καλὴ. Στάχωσις δερματίνη.

4. Χάρτ. 15,3×10,4 φφ. 256 17.-18. αἰ. ἀκέφ. - κολοβ.

Μουσικὸν (Ἀνθολογία).

φ. 1-6^v Ἀρχ. (ἀκέφ.) ... ἡ οἰκοδομηθεῖσα ἐκ πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ τὴν θυγατέρα καὶ ἀπόγονον.

φ. 6^v-17 ἰδ' Εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωποιοῦ σταυροῦ· ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἀρχ. Σήμερον τὸ φυτὸν τῆς ζωῆς.

φ. 17-22^v Τῷ αὐτῷ μηνὶ [σεπτεμβρίῳ] κς' τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἀρχ. Τὴν τῶν ἀποστόλων ἀκρότητα.

φ. 22-26 Τῆ Κυριακῆ τῶν ἁγίων πατέρων. Ἀρχ. Ἐκ γαστρος ἐτελειώθης.

φ. 26-33^v Ὀκτωβρίου κς' τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλήτου· ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἀρχ. Σήμερον ἡ οἰκουμένη πᾶσα.

φ. 33^v-35 Νοεμβρίῳ α' εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Ἀρχ. Ἀτελεύτητος ὑπάρχει.

φ. 35-41 Μηνὶ τῷ αὐτῷ η' ἡ σύναξις τῶν ἀσωμάτων. Ἀρχ. Συγχαρῆτε ἡμῖν.

φ. 41-46^v Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὸ «Κύριε ἐκέκραξα». Ἀρχ. Ὅσπερ τρισμάκαρ, ἁγιώτατε πάτερ.

φ. 46^v-53 Μηνὶ τῷ αὐτῷ κα' ἡ εἴσοδος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἀρχ. Ὁ Δαυὶδ προανεφώνει σοί.

φ. 53-55 Μηνὶ τῷ αὐτῷ λ' τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου. Ἀρχ. Τὴν τῶν ἰχθύων ἄγραν.

φ. 55-57^v Μηνὶ δεκεμβρίῳ δ' τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας. Ἀρχ. Πατρίδα γένους ὑπαρξίν.

φ. 57^v-66 Μηνὶ τῷ αὐτῷ ς' τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου. Ἀρχ. Κληρονόμο Θεοῦ.

φ. 66-68 Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιβ' τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος. Ἄρχ. "Ὅσιε πάτερ μακάριε.

φ. 68-70^v ΙΓ' τῶν ἁγίων μαρτύρων, Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐμαδαρίου καὶ Ὀρέστου. Ἄρχ. Δεῦτε φιλομάρτυρες.

φ. 70^v-75 Τῆ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Προπατόρων. Ἄρχ. Τοὺς πρὸ τοῦ νόμου πατέρας.

75^v-85 Τῷ αὐτῷ μηνὶ κ' προσέορτια τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως καὶ τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου. Ἄρχ. Προεορτάσωμεν λαοί.

φ. 85-86^v κγ' τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων τῶν ἐν Κρήτῃ. Ἄρχ. Προεόρτιος σήμερον.

φ. 86^v-101 Μηνὶ τῷ αὐτῷ κε' ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρχ. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ.

φ. 101^v-103 Ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ψάλλονται τὰ παρόντα ἀπόστιχα. Ἄρχ. Παράδοξον μυστήριον.

φ. 103-104 Κυριακῇ μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν. Ἄρχ. Μνήμην ἐπιτελοῦμεν.

φ. 104-106^v κζ' τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου. Ἄρχ. Τῷ βασιλεῖ καὶ Δεσπότη.

φ. 106-110^v Ἰανουαρίου α' τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Ἄρχ. Συγκαταβαίνων ὁ σωτήρ.

φ. 110^v-117 Προεόρτια εἰς τὰ Φῶτα. Ἄρχ. Ἔρχεται πρὸς τὸ Ἰορδάνην.

φ. 117-132 Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς' τὰ ἅγια Θεοφάνεια. Ἄρχ. Τὸ φωτισμὸν ἡμῶν.

φ. 132-134^v ια' τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου. Ἄρχ. "Ὅσιε πάτερ θεοφόρε.

φ. 134^v-137^v ις' τῆς Τιμίας Ἀλύσεως τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου. Ἄρχ. Σήμερον ἡμῖν ἡ κρηπίς τῆς ἐκκλησίας.

φ. 137^v-143 Εἰς τὰς ιζ' τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἄρχ. "Ὅσιε Ἀντώνιε.

φ. 143-144^v ιη' τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου. Ἄρχ. Χριστοῦ τὸν ἱεράρχην.

φ. 144^v-145 ιθ' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου. Ἄρχ. Εὐφραίνου Αἴγυπτος.

φ. 145-145^v Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Ἄρχ. Τὸ μέγα κλέος.

φ. 146-148^v κ' τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου. Ἄρχ. Ἀφιερωθεὶς τῷ Θεῷ.

φ. 148^v-151 κα' τῶν ἁγίων μαρτύρων Εὐγενίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Ἄρχ. Εἰ καὶ τῷ θρόνῳ τῆς δόξης.

φ. 151-154 Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τιμοθέου καὶ ἁγίου ὀσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου. Ἀρχ. Τῷ Θεῷ προωρισμένος.

φ. 154-155 Τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κλήμεντος. Ἀρχ. Τὴν τῶν χρόνων τετραχῶς.

φ. 155-158 Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Ἀρχ. Ἡ γρήγορος γλῶσσα σου.

φ. 158^v-160 κζ' ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀρχ. Οὐκ ἔδει σε Χρυσόστομε.

φ. 160-161 Τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τοῦ Σύρου. Ἀρχ. Ἐμφρόνας τῶν ὀχληρῶν.

φ. 161-164 λ' τῶν ἁγίων μεγάλων ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀρχ. Τοὺς ἱεράρχας τοῦ Χριστοῦ.

φ. 164-164^v Φεβρουαρίου α' τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Τρύφωνος. Ἀρχ. Ὑπερφρονήσας τῶν τῆδε.

φ. 164^v-175 β' ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἀρχ. Σήμερον ἡ ἱερὰ μήτηρ.

φ. 175-179 η' τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου. Ἀρχ. Τῶν τοῦ Θεοῦ δωρεῶν.

φ. 179-180^v κδ' ἡ Εὐρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου. Ἀρχ. Θησαυρὸς ἐνθέων δωρεῶν.

φ. 180^v-183^v Τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων Τεσσαράκοντα. Ἀρχ. Φέροντες τὰ παρόντα.

φ. 184-192 κε' ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου. Ἀρχ. Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ Γαβριήλ.

φ. 192-200 Μηνὶ Ἀπριλίῳ κγ' τοῦ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἀρχ. Δεῦτε πάντα τῆς γῆς τὰ πέρατα.

φ. 200-201 κε' τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Ἀρχ. Σοῦ ἐξεχύθη ἡ χάρις.

φ. 201-204 Ματίῳ κα' τῶν ἁγίων Βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης. Ἀρχ. Πλουσίων δωρεῶν.

φ. 204-215 Ἰουνίῳ κδ' τὸ Γεννέσιον τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἀρχ. Πρέπει τῷ Ἰωάννη εὐδοκία.

φ. 215-224^v κθ' τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμεων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἀρχ. Ὑβριστῆς καὶ διώκτης τῆς ἐκκλησίας.

φ. 224^v-231 Εἰς τὰς ε' τοῦ ὀσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἀθῶν. Ἀρχ. Ὡς ἐνθεος ἡ ζωὴ σου.

φ. 231-234 Ἰουλίου κ' τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοσβήτου. Ἄρχ. Δεῦτε τῶν ὀρθοδόξων.

φ. 234-235^v Εἰς τὰς κς' τῆς ἁγίας ὀσιομάρτυρος Παρασκευῆς. Ἄρχ. Παρθενομάρτυς ἀλοφῶρε.

φ. 235^v-237^v κζ' τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος. Ἄρχ. Ἐξέλαμψε σήμερον.

φ. 237^v-249^v Μηγὸς Αὐγούστου ς' ἡ ἁγία καὶ φρικτὴ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἄρχ. Πρὸ τοῦ Σταυροῦ σου Κύριε.

φ. 250-256^v ιε' ἡ Κοίμησις τῆς Παναγίας Θεοτόκου ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Ἄρχ. Δεῦτε τὴν παγκόσμιον — Τέλ. Δαυϊτικὴν ὠδὴν σήμερον λαοὶ ἄσωμεν Χριστῷ τῷ Θεῷ [...].

Δὲν ὑπάρχει βιβλιογραφικὸν ἢ κτητορικὸν σημεῖωμα. Πιθανῶς τὸ χειρόγραφον προέρχεται ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀρχιμ. Δανιήλ. Γραφὴ ἐπιμελής, ἐρυθρόγραφοι τίτλοι καὶ περίτεχνα ἀρχικά. Τετράδια 33 μὲ ἀρίθμησην εἰς τὸ μέσον τῆς τελευταίας σελίδος. Ἀκέφαλον καὶ κολοβὸν (ἔχουν ἐκπέσει ἐν τετράδιον εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ δύο εἰς τὸ τέλος). Τὰ σωζόμενα φύλλα εἰς καλὴν κατάστασιν.

5. Χάρτ. 19×13 φφ. 92 18. αἰ.

Ἀναστασιματάριον Πέτρον Πελοποννησίου.

φ. 2-9 Ἑρχος α', φ. 9-16 Ἑρχος β', φ. 16-22^v Ἑρχος γ', φ. 22^v-31 Ἑρχος δ', φ. 31-39^v Ἑρχος πλ. α', φ. 39^v-46^v Ἑρχος πλ. β', φ. 46^v-52^v Ἑρχος πλ. γ', φ. 52^v-59 Ἑρχος πλ. δ', φ. 61 Ἄγιος κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, φ. 61 Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν, φ. 61^v Εἰς τὸ ὄρος τοῖς μαθηταῖς, φ. 62 Μετὰ μύρων προσελθούσαις, φ. 62^v-63 Τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας, φ. 63-63^v Ὁρθρος ἦν βαθὺς, φ. 63^v-64^v Ω τῶν σοφῶν σου κριμάτων, φ. 64^v-65 Ἡ ὄντως εἰρήνη, φ. 65-65^v Ἰδοὺ σκοτεία καὶ πρωτ', φ. 65^v-66 Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα, φ. 66-66^v Ὡς ἐπ' ἐσχάτων, φ. 66^v-67 Μετὰ τὴν εἰς Ἀδοῦ κάθοδον, φ. 67-67^v Φανερωῶν ἑαυτόν.

Δὲν ὑπάρχει βιβλιογραφικὸν καὶ κτητορικὸν σημεῖωμα. Γραφὴ ἐπιμελής. Τὰ φφ. 1, 59^v-60^v καὶ 68-92 εἶναι ἄγραφα. Κατάστασις γενικῶς καλὴ. Στάχως χαρτονίνη παλαιά.

6. Χάρτ. 20,5×14 φφ. 175 18. αἰ. κολοβ.

Μουσικὸν (Ἀνθολογία).

φ. 1-28 Ἀρχὴ τοῦ στιχηρατικοῦ μέλους. Δογματικὰ κατ' ἤχον μελοποιηθέντα παρὰ κὺρ Χρυσάφου τοῦ νέου μὲ τὰ «Δόξα».

φ. 28-70 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν παρὰ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέως.

φ. 70-98 Ὁραιοὶ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων ἐκ τοῦ παλαιοῦ στιχηραρίου.

φ. 98-124 Ὁραιοὶ τῆς παραμονῆς τῶν Φώτων.

φ. 124-151 [Ὁραιοὶ] τῶν ἀγίων Παθῶν παλαιά.

φ. 151-163 Δοξαστικὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐκ τοῦ παλαιοῦ στιχηραρίου ὀκτάηχον.

φ. 163-173 Τῇ Κυριακῇ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως.

Κτήτωρ καὶ γραφεὺς ἄγνωστοι. Γραφὴ ἄτεχνος. Μεταξὺ τῶν φ. 94-95 καὶ 172-173 ὑπάρχουν χάσματα. Στάχσις δερματίνη.

7. Χάρτ. 19×13,5 φφ. 150 18. αἰ.

Μουσικόν. Ἰδιόμελα καὶ ἀπολυτικά τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορταζομένων ἀγίων.

φ. 1-6^v Σεπτεμβρίου α' ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου ἤτοι τοῦ νέου ἔτους καὶ Συμεῶν τοῦ στυλίου.

φ. 6^v-10^v Σεπτεμβρίου η' τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου.

φ. 11-14^v Ὀκτωβρίου κς' τοῦ ἀγίου Δημητρίου.

φ. 14^v-15 Νοεμβρίου η' τῶν Ἀσωμάτων.

φ. 15-15^v Νοεμβρίου ιγ' τοῦ Χρυσοστόμου.

φ. 15^v-16^v Νοεμβρίου κα' τῶν Εἰσοδίων.

φ. 16^v-17^v Νοεμβρίου κε' τῆς ἀγίας Αἰκατερίνης.

φ. 17^v-18 Νοεμβρίου λ' Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου.

φ. 18-20^v Δεκεμβρίου δ' τῆς ἀγίας Βαρβάρας.

φ. 20 Δεκεμβρίου ε' Σάββα τοῦ ἡγιασμένου.

φ. 20^v-21^v Δεκεμβρίου ς' τοῦ ἀγίου Νικολάου.

φ. 21^v-23^v Δεκεμβρίου ιβ' Σπυρίδονος.

φ. 23^v-24 Τῇ Κυριακῇ τῶν προπατόρων.

φ. 24-30 Δεκεμβρίου κε' Ἡ κατὰ σάρκα Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

φ. 30^v Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν.

φ. 30^v-33 Δεκεμβρίου κς' Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος.

φ. 33-35^v Ἰανουαρίου α' ἡ Περιτομὴ καὶ τοῦ Ἀγίου Βασιλείου.

φ. 35^v-43 Ἰανουαρίου ς' τῶν Θεοφανείων.

φ. 43 Ἰανουαρίου ζ' ἡ σύναξις τοῦ Προδρόμου.

φ. 43^v Ἰανουαρίου ις' Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου.

φ. 192-241^v Τὸ Πεντηχοστάριον.

φ. 241^v-260 Οἶκος ὀκτάρχου ἔντεχνος καὶ ἡδύς, οἶον μετ' ἐκλογῆς συναρμόστως ἐκ τῶν εὐφραδεστέρων θέσεων τῶν ἀπάντων αὐτοῦ ποιημάτων ἐμελούργησεν.

φ. 260-277 Κρατήματα τὰ λεγόμενα νάϊα.

Ἐν φ. 277: *Τὰ δὲ τροπάρια «Χριστὸς ἐν πόλει βρεφουργεῖται» ἐγράφησαν εἰς τὸ εἰρημολόγιον τῶν καταβασίων τῆ Κυριακῆ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως· ὅσα ἐν τῇ Τερψιχόρῃ καὶ Ἀνθολογίᾳ ἐσημειώθησαν ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ Πέτρον τοῦ Μπερεκέτη, ἐσημειώθησαν καὶ διαφορετικῶ τρόπῳ παραδόσεως. Χάριν τῶν περιέργων καὶ εἰδημόνων μουσικῶν ἐξηγηθεῖσα καὶ ἡ βίβλος αὕτη παρὰ Γρηγορίου Λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας καὶ ἀντιγράφη παρ' ἐμοῦ Δημητρίου Παπαδοπούλου κατὰ τὸ ,αὐθ' Σεπτεμβρίου 25. φ. 1: Τὸ παρὸν ἐχαρίσθη πρὸς τὸν ἱερομόναχον κύριον Προκόπιον παρ' ἐμοῦ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου Παπαρηστοπούλου τοῦ εἰς Παλαιὰς Πάτρας. 1838.*

Γραφὴ ἐπιμελής. Ἐρυθρόγραφοι τίτλοι καὶ ἀρχικά. Ἐὰ φφ. 277^v-278^v εἶναι λευκά. Κατάστασις γενικῶς καλὴ. Στάχωσις νεωτάτη.

9. Χάρτ. 20,5 × 14 φφ. 124 19. αἰ. κολοβ.

Μουσικόν.

φ. 1 Θεωρία Μουσικῆς, φ. 2-6 Ἀρχὴ τῶν Προσομοίων, φ. 6-9 Ἐξαποστειλάρια τοῦ ἑνιαυτοῦ, φ. 10-68^v Καταβασίαι τῆς γ' καὶ ζ' ὠδῆς τοῦ ὅλου ἑνιαυτοῦ, φ. 69-94 Ἀπολυτίκια τῆς ὀκτάρχου καὶ μέρος ἐκ τοῦ ἑνιαυτοῦ, φ. 94-124^v Ἀρχὴ τῆς παρακλήσεως.

Γραφὴ ἄτεχνος.

10. Χάρτ. 18 × 14 φφ. 79 18. αἰ.

Γραμματικὴ.

φ. 2-9 Ἡ περὶ γράμματος τεχνολογία, φ. 9^v-18 Περὶ ὀνόματος, φ. 18^v-22^v Περὶ ῥήματος (κολοβόν), φ. 23-24^v Περὶ κλήσεων (ἀκέφαλον), φ. 25-39 Περὶ ῥήματος, φ. 39-40 Περὶ μετοχῆς, φ. 40-40^v Περὶ ἄρθρου, φ. 40^v-42 Περὶ προθέσεως, φ. 43-44^v Περὶ ἐπιρρήματος, φ. 44^v Περὶ συνδέσμων, φ. 45-46 Περὶ τόνου ἐκάστης τῶν πτώσεων, φ. 46-47 Περὶ μετοχῆς, φ. 47-47^v Περὶ ἄρθρου, φ. 47^v-48^v Περὶ ἀντωνυμίας, φ. 48^v-49 Περὶ προθέσεως, φ. 49-49^v Περὶ ἐπιρρήματος, φ. 49^v Περὶ συνδέσμων, φ. 50-51^v Περὶ τόνου ἐκάστης τῶν πτώσεων, φ. 51^v-55 Περὶ χρόνου ἐκάστης τῶν πτώσεων, φ. 55^v-57 Περὶ τόνου τῶν χρόνων, φ. 57-58 Περὶ χρόνου τοῦ ῥήματος, φ. 58 Περὶ τόνου τῆς μετοχῆς, φ. 58^v Περὶ χρόνου τῆς μετοχῆς, φ. 58^v-60^v Περὶ τόνου καὶ χρόνου τῶν πρωτοτύπων ἀντωνυμιῶν, φ. 60^v Περὶ τόνου καὶ χρόνου τῶν προθέσεων,

φ. 60^v-61 Περὶ τόνου καὶ χρόνου τοῦ ἐπιρρήματος, φ. 61-61^v Περὶ συνδέσμου, φ. 61^v-64 Περὶ κλήσεως τῶν ρημάτων, φ. 64-64^v Περὶ τόνου τῆς μετοχῆς, φ. 64^v-66 Περὶ τόνου καὶ χρόνου τῶν πρωτοτύπων ἀντωνυμιῶν, φ. 66-66^v Περὶ τόνου καὶ χρόνου τῆς προθέσεως, φ. 66^v-67 Περὶ τόνου καὶ χρόνου τοῦ ἐπιρρήματος, φ. 67 Περὶ τῶν συνδέσμων, φ. 67-75^v Περὶ ὀρθογραφίας, φ. 77-77^v Περὶ τόνων, φ. 77^v-79 Περὶ συμφωνιῶν, φ. 79-79^v [Περὶ μεταφορᾶς].

Γραφὴ ἐπιμελής. Εἰς μερικά κεφάλαια ἐπίτιτλα κοσμήματα καὶ ἄτεχνα ἀρχικά (φφ. 2, 9^v, 49, 50). Χάσμα ἐνὸς τετραδίου μετὰ τὸ φ. 22. Τὰ φφ. 1 καὶ 77 ἄγραφα. Στάχωςις χαρτονίνη μετὰ δερματίνου ἐπικαλύμματος.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

1. Αἱ θεῖαι Λειτουργεῖαι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ ἡ τῶν Προηγιασμένων. Γερμανοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ καὶ μυστικὴ θεωρία ... Ἐν Ῥώμῃ χιλιοστῶ φκς'. Μηνὸς ὀκτωβρίου. (Legrand, *BH* 15./16. s., 1, ἀρ. 76).

2. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου ... Τόμος ἕβδομος. Δι' ἐπιμελείας καὶ ἀναλωμάτων Ἑρρίκου τοῦ Σαβιλίου ... Etone ... 1612¹.

3. Ἱερὰ Κατήχησις, ἥτοι ἐξήγησις τῆς Θείας καὶ Ἱερᾶς Λειτουργίας ... μετὰ πολλῶν ἄλλων ... Τὰ πάντα ἐκδοθέντα μὲν τὸ πρῶτον προστάξει τοῦ παναιδεσιμωτάτου Κυρίου Χριστοδούλου τοῦ μεγίστου πρωτοπαπᾶ καὶ προέδρου Κερκύρας· συντεθέντα δὲ παρὰ κυρίου Νικολάου Βούλγαρι ... Ἐνετίησιν 1750. Παρὰ Ἀντωνίω τῷ Βόρτολι. (Legrand, *BH* 18. s., 1, ἀρ. 390*).

4. Storia del commercio della Gran Bretagna scritta da John Cary mercatante di Bristol, tomo III, tradotto in nostra volgar lingua con un ragionamento sul commercio in universale, e alcune ἰαnnotazioni riguardanti l'economia del nostro regno e alcuni discorsi morali di Antonio Genovesi R. Professore di Commercio e di Meccanica nella Cattedra Interiana ... in Napoli MDCCLVII per Benedeto Gessari.

5. Ἱεροδιανοῦ τῆς μετὰ Μᾶρκον Βασιλείας Ἱστοριῶν βιβλία ὀκτώ ... Ἐνετίησι 1780. (*BH* 18. s., 2, 1004*).

6. Θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ... Ἐνετίησιν 1781. (*BH* 18. s., 2, 1044*). Ὅπισθεν τῆς σελίδος τοῦ τίτλου ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις: 1798 Μαρτίου 4. Τὸ εβραγγελιο εχη αγορα γροσια εξη και οπηροσ παπας το διαβαζι να εχη να μνημονεβη το ονομα μου, Κοσταντήνου.

1. Μνεῖαν τῆς σειρᾶς αὐτῆς τῶν λόγων τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου ποιεῖται ὁ Ἐ. Legrand ἐν *BH* 15.-16. s., 2, 151.

7. Θεοτοκάριον ὠραιότατον καὶ χαρμόσυνον ... Ἐνετίησιν 1784. (BH 18. s., 2, 1134).

8. Μηναῖον τοῦ Νοεμβρίου ... Ἐνετίησιν 1788 (BH 18. s., 2, 1224*).

9. Ἐγχειρίδιον περὶ Συντάξεως τῶν τοῦ Λόγου Μερῶν ... συντόμως τε καὶ λίαν εὐκρινῶς μεθοδευθὲν ... παρὰ Ματθαίου ταπεινοῦ μοναχοῦ τοῦ ἐκ τῆς χώρας τῶν Γανοχώρων καὶ τὰ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν ... ἐπιμελεία δὲ ἀξιεπαίνω ... Κωνσταντίνου Γεωργίου Μανθρατζόγλου. Ἐν Βιέννῃ ... 1795¹. (Λαδᾶ - Χατζηδῆμου, Ἑλλ. Βιβλ. 1791 - 1795, ἀρ. 213).

10. Κυριακοδρόμιον ... συντεθὲν ὑπὸ τοῦ πανιερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Νικηφόρου τοῦ πρώην Ἀστραχανίου καὶ Σταυρουπόλεως ... Τόμος Α', ἐν Μόσχᾳ ... ἔτει 1796. (Λαδᾶ - Χατζηδῆμου, Ἑλλ. Βιβλ. 1796 - 1799, ἀρ. 21). Ἐπὶ τῆς σελίδος τοῦ τίτλου ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή: Ἐκ τῶν τοῦ Δαυηλ ἀρχιμανδρίτου τοῦ ἐκ Πατρῶν Πελοποννησίου.

11. Ἀδολεσχία Φιλότητος ... τῆς ... Βουλγάρως. Τόμος πρῶτος ... 1801. (Γκίνη-Μέζα ἀρ. 49)².

12. Lezioni Critiche di Fisiologia e Patologia del Professore Giacomo Tommasini. Vollume II. Parma, Presso I Fratelli Gozzi, MDCCCII.

13. Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου ... Πρόχειρον ... Σπανοῦ ... 1805 ... Θεοδοσίου. (Γκίνη - Μέζα ἀρ. 355).

14. Ὁρμος σωτήριος ... εὐμεθόδως ... Βασιλείου ... 1805 ... Βιέννη ... Σχραίμβλ. (Γκίνη - Μέζα ἀρ. 367).

15. Εὐτροπίου Ἐπιτομὴ ... ἱστορίας ... Παιανίου ... Δούκα ... Τόμος Πρῶτος ... Βιέννη ... Βενδώτου. 1807. / Τόμος δεύτερος. (Γκίνη - Μέζα ἀρ. 464).

16. Κυριακοδρόμιον ... μετ' ... Νικηφόρου ... Τόμος Α' ... Μόσχᾳ ... Κοινότητος 1808. / Τόμος Β'. (Γκίνη - Μέζα ἀρ. 512).

17. Περιήγησις τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος εἰς ... Βαρθολομαίου ... Χρυσοβέργη ... Τόμος πρῶτος ... Βιέννη ... Σνειρέρου 1819. / Τόμος δεύτερος. - Τόμος τρίτος. - Τόμος τέταρτος. - Τόμος πέμπτος. - Τόμος ἕκτος. - Τόμος ἑβδομος. (Γκίνη - Μέζα ἀρ. 1186).

18. Ἡ Καινὴ Διαθήκη τοῦ Κυρίου ... Κορφοὶ ... Διοικήσεως 1827. (Γκίνη - Μέζα ἀρ. 1671).

1. Βλ. Κ.Ν. Σάθα, *Νεοελλ. Φιλολ.*, σ. 615, ὅπου φέρεται τυπωθὲν ἐν Βενετίᾳ τὸ 1775 καὶ *ΘΗΕ* 8, 840, ὅπου καὶ ἡ λοιπὴ βιβλιογραφία περὶ τοῦ Ματθαίου τούτου.

2. Αἱ συντηρήσεις τῶν τίτλων τῶν βιβλίων παρὰ Γκίνη-Μέζα καὶ αἱ παραπομπαὶ εἰς τοὺς οἰκείους ἀριθμοὺς ἐγένοντο κατὰ τὸ δημοσίευμα τοῦ Κέντρου Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν Β.Ι.Ε., Ἑπιμελέεια: Ἑμμ. Ι. Μοσχωνᾶς, Ἀθήναι 1968.

19. Γραμματικὴ Κωνσταντίνου Λασκάρεως τοῦ Βυζαντίου ... Γλυκεῖ ... 1832. (Γκίνη - Μέξα ἀρ. 2166).
20. Γραμματικὴ τῆς ἐλληνικῆς ... ὑπὸ Γ. Γενναδίου ... ἸΑθ. ... Κορομηλᾶ ... 1838. (Γκίνη - Μέξα ἀρ. 2940).
21. Σύνοψις τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας, ἐκ ... Γενναδίου ... Ἐκδοσις τρίτη ... ἸΑθ. ... Κορομηλᾶ ... 1850. (Γκίνη - Μέξα ἀρ. 5322).

Βενετία

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΤΣΕΛΙΚΑΣ